

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturta palāta)

2017. gada 25. oktobrī*

Apelācija – Eiropas Savienības pašu resursi – Lēmums 2007/436/EK – Dalībvalstu finansiālā atbildība – Atbrīvojums no ievadmitas nodokļiem – Pienākums pārskaitīt Eiropas Komisijai zaudējumiem atbilstošo summu – Prasība atcelt tiesību aktu – Pieņemamība – Komisijas vēstule – “Apstrīdama tiesību akta” jēdziens

Lieta C-599/15 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2015. gada 16. novembrī iesniedza

Rumānija, ko pārstāv *R.-H. Radu*, kā arī *M. Chicu* un *A. Wellman*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

ko atbalsta:

Čehijas Republika, ko pārstāv *M. Smolek*, *J. Vlácil* un *T. Müller*, pārstāvji,

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv *T. Henze* un *K. Stranz*, pārstāvji,

Slovākijas Republika, ko pārstāv *B. Ricziová*, pārstāve,

personas, kas iestājušās apelācijas tiesvedībā,

otra lietas dalībiece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *G.-D. Balan*, *A. Caeiros* un *A. Tokár*, kā arī *Z. Malúšková*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (ceturta palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Vajda [*C. Vajda*], E. Juhāss [*E. Juhász*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente) un K. Likurģs [*C. Lycourgos*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 23. marta tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2017. gada 8. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību Rumānija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2015. gada 14. septembra rīkojumu Rumānija/Komisija (T-784/14, nav publicēts, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais rīkojums”, EU:T:2015:659), ar kuru šī tiesa kā nepieņemamu noraidīja tās prasību atcelt Eiropas Komisijas Budžeta ģenerāldirektorāta 2014. gada 19. septembra vēstulē BUDG/B/03MV D(2014) 3079038 (turpmāk tekstā – “strīdīgā vēstule”) šķietami ietverto lēmumu.

Atbilstošās tiesību normas

Tiesiskais regulējums pašu resursu jomā

- 2 Ar Padomes 2007. gada 7. jūnija Lēmumu 2007/436/EK, Euratom par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV 2007, L 163, 17. lpp.) no 2007. gada 1. janvāra tika atcelts Padomes 2000. gada 29. septembra Lēmums 2000/597/EK, Euratom par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV 2000, L 253, 42. lpp.).
- 3 Saskaņā ar Lēmuma 2000/597 2. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Lēmuma 2007/436 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu pašu resursus, ko iekļauj Eiropas Savienības vispārējā budžetā, veido it īpaši ieņēmumi, ko rada “kopējā muitas tarifa nodokļi un citi nodokļi, kurus noteikušas vai noteiks [Savienības] iestādes attiecībā uz tirdzniecību ar ārpuskopienas valstīm” (turpmāk tekstā – “pašu resursi”).
- 4 Atbilstoši Padomes 2000. gada 22. maija Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000, ar ko īsteno Lēmumu 2007/436 (OV 2000, L 130, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2009. gada 26. janvāra Regulu (EK, Euratom) Nr. 105/2009 (OV 2009, L 36, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1150/2000”), 2. panta 1. punktu Savienības pašu resursu prasījumus nosaka, līdzko ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos un paziņošanu debitoram.
- 5 Regulas Nr. 1150/2000 9. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts:
“Saskaņā ar 10. pantā paredzēto kārtību dalībvalstis pašu resursus ieraksta kreditā kontā, ko Komisijas vārdā atver dalībvalsts kasē vai iestādē, ko tā norīkojusi.”
- 6 Atbilstoši šīs regulas 10. panta 1. punktam pašu resursu ierakstīšanu veic vēlākais pirmajā darbadienā pēc 19. datuma, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kad saskaņā ar minētās regulas 2. pantu noteikts prasījums.
- 7 Atbilstoši Regulas Nr. 1150/2000 11. panta 1. punktam par visiem kavējumiem, izdarot ierakstus šīs regulas 9. panta 1. punktā minētajā kontā, attiecīgajai dalībvalstij ir jāmaksā procenti.

Vispārējās tiesas Reglaments

8 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 130. pantam:

“1. Atbildētājs, kas lūdz Vispārējo tiesu lemt par nepieņemamību vai neesamību kompetencē, neaplūkojot lietu pēc būtības, savu pieteikumu iesniedz kā atsevišķu dokumentu 81. pantā noteiktajā termiņā.

[..]

7. Vispārējā tiesa pēc iespējas ātrāk lemj par pieteikumu vai arī, ja to pamato īpaši apstākļi, atliek lēmuma par šo pieteikumu pieņemšanu līdz galīgā nolēmuma taisīšanai. [..]

8. Ja Vispārējā tiesa pieteikumu noraida vai arī atliek lēmuma pieņemšanu līdz galīgajam spriedumam, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs nosaka jaunus termiņus turpmākajām procesuālajām darbībām.”

Tiesvedības priekšvēsture

- 9 Strīdīgajā vēstulē Eiropas Komisijas Budžeta ģenerāldirektorāta Pašu resursu un finanšu plānošanas direkcijas direktors (turpmāk tekstā – “direktors”) atgādināja, ka 2010. aprīlī Vācijas iestādes lūdza Komisiju atbilstoši Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.) 239. pantam izlemt, vai ir pamatota ievadmuitas nodokļu atļaišana attiecībā uz kādu Vācijas sabiedrību, kura kā princips bija savu klientu vārdā iesniegusi vairākas deklarācijas par preču, kam bija piemērota ārējā tranzīta procedūra, transportu 2006. un 2007. gadā uz citu dalībvalsti, kurā veiktā izmeklēšanā bija atklājies, ka preces nebija tikušas uzrādītas galamērķa muitas iestādē.
- 10 Direktors atgādināja, ka Komisija ar 2012. gada 5. janvāra lēmumu C(2011) 9750, galīgā redakcija, (lieta REM 03/2010) ir konstatējusi lūgtās ievadmuitas nodokļu atļaišanas pamatotību. Šajā ziņā Komisija uzsvēra, ka prettiesiskā tranzīta operāciju pabeigšana pieder pie krāpšanas, kas, saprātīgi vērtējot, ir izskaidrojama vienīgi ar galamērķa muitas iestādes darbinieka aktīvu līdzdalību vai ar trūkumiem šīs iestādes organizācijā, kuru dēļ trešajai personai ir tikusi radīta iespēja piekļūt jaunajai datorizētajai tranzīta sistēmai (NCST).
- 11 Direktors arī būtībā norādīja, ka Vācijas iestādes to pašu iemeslu dēļ bija veikušas muitas nodokļu atļaišanu citā lietā.
- 12 Strīdīgajā vēstulē direktors paskaidroja, ka Komisijas dienestu viedoklis ir tāds, ka Rumānija tiek uzskatīta par finansiāli atbildīgu, jo pabeigšanas apliecinājums uz Vācijas nosūtītājam muitas iestādei atpakaļ atsūtītajiem tranzīta dokumentiem Vācijas iestādēm liedza iekasēt vai atgūt muitas nodokļus, kas ir tradicionāli pašu resursi. Viņš precizēja, ka, lai gan Rumānija nebija atbildīga par muitas nodokļu, ko piemēro par importu Savienības iekšienē, iekasēšanu, dalībvalsts tomēr ir finansiāli atbildīga par pašu resursu zaudējumiem, ja tās iestādes vai to pārstāvji pieļauj kļūdas vai rīkojas krāpnieciski.
- 13 Direktors turpinājumā uzsvēra, ka Rumānijas iestādes nav spējušas garantēt, ka tiktu pareizi piemēroti Savienības muitas noteikumi. Šī nepareizā Savienības tiesību piemērošana esot izraisījusi tradicionālo pašu resursu zaudējumus, jo Vācijas iestādes nav varējušas iekasēt muitas nodokļus un nodot tos Komisijas rīcībā. Direktors no tā secināja, ka Rumānijai ir jākompensē Savienības budžetam šādi radītie zaudējumi. Šajā ziņā viņš pēc analogijas atsaucās uz 2010. gada 8. jūlija sprieduma Komisija/Itālija (C-334/08, EU:C:2010:414) 44. punktu.

- 14 Direktors būtībā paskaidroja, ka iespējama Rumānijas atteikšanās nodot šos tradicionālos pašu resursus būtu pretrunā lojālas sadarbības starp dalībvalstīm un Savienības ietvaros principam un traucētu pienācīgu pašu resursu sistēmas darbību.
- 15 Līdz ar to viņš aicināja Rumānijas iestādes nodot Komisijas rīcībā pašu resursu summu EUR 14 883,79 bruto apmērā, no kuras ir jāatskaita 25 % kā iekasēšanas izmaksas, vēlākais pirmajā darba dienā pēc otrā mēneša 19. datuma, kas seko mēnesim, kurā tika nosūtīta strīdīgā vēstule. Viņš piebilda, ka jebkādas kavēšanās gadījumā būs jāmaksā procenti atbilstoši Regulas Nr. 1150/2000 11. pantam.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

- 16 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 28. novembrī, apelācijas sūdzības iesniedzēja cēla prasību atcelt strīdīgajā vēstulē šķietami ietverto lēmumu.
- 17 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 13. martā, Komisija izvirzīja iebildi par nepieņemamību atbilstoši 1991. gada 2. maija Vispārējās tiesas Reglamenta 114. panta 1. punktam. Šī iebilde tika pamatota ar akta, par kuru var celt prasību to atcelt, neesamību.
- 18 Rumānija attiecībā uz šīm iebildēm par nepieņemamību iesniedza savus apsvērumus.
- 19 Ar dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2015. gada 23. martā un 10. aprīlī, Slovākijas Republika un Vācijas Federatīvā Republika lūdza atļaut iestāties lietā Rumānijas prasījumu atbalstam.
- 20 Ar pārsūdzēto rīkojumu Vispārējā tiesa pieņēma nolēmumu attiecībā uz Komisijas iebildi par nepieņemamību atbilstoši tās reglamenta 130. pantam.
- 21 Lai novērtētu strīdīgās vēstules apstrīdamību, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 23.–33. un 35. punktā pārbaudīja pilnvaru sadalījumu starp Komisiju un dalībvalstīm pašu resursu noteikšanas jomā saskaņā ar Lēmuma 2007/436 un Regulas Nr. 1150/2000 normām. Šī rīkojuma 37. punktā tā secināja, ka, tā kā nav tiesību normas, ar kuru Komisijai būtu piešķirtas pilnvaras pieņemt tiesību aktu, nosakot pienākumu dalībvalstij nodot pašu resursus, strīdīgā vēstule ir jāuzskata par tādu, kurai piemīt informatīva vērtība, un par vienkāršu Rumānijai adresētu aicinājumu.
- 22 Šajā ziņā pārsūdzētā rīkojuma 38.–40. punktā Vispārējā tiesa precizēja, ka tāds Komisijas pausts viedoklis kā tas, kurš ir ietverts šajā vēstulē, nav valsts iestādēm saistošs, un šī rīkojuma 41.–43. punktā – ka tas var būt apstrīdams tiesību akts ne lielākā mērā kā argumentēts atzinums, kas ir sniegts procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi pirmstiesas stadijā.
- 23 Visbeidzot Vispārējā tiesa Rumānijas izvirzītos argumentus noraidīja. Konkrēti, pārsūdzētā rīkojuma 50. un 51. punktā tā kā neefektīvus noraidīja argumentus saistībā ar to, ka strīdīgajai vēstulei neesot juridiska pamata, jo šie argumenti attiecas uz šīs vēstules satura pamatotību. Šī rīkojuma 52.–56. punktā Vispārējā tiesa turklāt atbildēja uz argumentiem saistībā ar tiesiskās nenoteiktības situāciju, kādā šī dalībvalsts atrodas attiecībā uz tās pienākumiem un finansiālo risku saistībā ar efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un risku, ka būs jāmaksā ievērojami nokavējuma procenti.
- 24 Ņemot vērā šos elementus, Vispārējā tiesa apmierināja Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību un noraidīja Rumānijas prasību kā nepieņemamu, jo tā bija vērsta pret aktu, par kuru nevar tikt celta prasība, neņemot par Vācijas Federatīvās Republikas un Slovākijas Republikas pieteikumiem par iestāšanos lietā.

Apelācijas tiesvedības dalībnieku prasījumi

- 25 Ar apelācijas sūdzību Rumānija lūdz Tiesu:
- atzīt apelācijas sūdzību par pieņemamu, pilnībā atcelt pārsūdzēto rīkojumu un izlemt par prasību atcelt tiesību aktu, to atzīstot par pieņemamu un atceļot strīdīgo vēstuli;
 - pakārtoti atzīt apelācijas sūdzību par pieņemamu, pilnībā atcelt pārsūdzēto rīkojumu un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā atzītu prasību par pieņemamu un atceltu strīdīgo vēstuli, un
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 26 Atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību Komisija lūdz Tiesu:
- noraidīt apelācijas sūdzību un
 - piespriest Rumānijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 27 Iestāšanās rakstos Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika un Slovākijas Republika būtībā lūdz Tiesu apmierināt apelācijas sūdzību.

Par apelācijas sūdzību

Lietas dalībnieku argumenti

- 28 Apelācijas sūdzības pamatošanai Rumānija izvirza divus pamatus.
- 29 Ar pirmo pamatu Rumānija Vispārējai tiesai pārmet, ka tā ir pārkāpusi tās reglamenta 130. panta 7. un 8. punktā ietvertās tiesību normas, lemjot par Komisijas iebildi par nepieņemamību, neaplūkojot lietu pēc būtības.
- 30 Pirmkārt, Rumānija norāda, ka tā savos apsvērumos par iebildi par nepieņemamību ir lūgusi to izskatīt, lemjot par lietu pēc būtības. Tomēr Vispārējā tiesa, kam saskaņā ar minētajām tiesību normām ir pienākums pārbaudīt, vai īpaši apstākļi pamato šādu apvienotu izskatīšanu, un, ja tas tā ir, to veikt, savu lēmumu iebildi neizskatīt, lemjot par lietu pēc būtības, šajā lietā neesot pamatojusi.
- 31 Otrkārt, Rumānija uzskata, ka, lai gan Vispārējā tiesa atteicās iebildi par nepieņemamību izskatīt, lemjot par lietu pēc būtības, tā pārsūdzētā rīkojuma 29.–51. punktā faktiski ir izdarījusi vērtējumus attiecībā uz lietas būtību. Tā par strīdīgajā vēstulē minētā finansiālā pienākuma raksturu un pamatu esot lēmusi, pamatojoties uz kļūdaino premisu, ka ir jāpiemēro tiesiskais regulējums attiecībā uz tradicionālajiem pašu resursiem. Taču Rumānija Vispārējā tiesā esot norādījusi, ka strīdīgā vēstule rada tiesiskas sekas tieši tāpēc, ka Savienības tiesībās nav paredzēta dalībvalsts finansiālā atbildība par tradicionālo pašu resursu zaudējumiem, kas ir radušies citā dalībvalstī. Vispārējā tiesa esot kļūdaini atteikusies ņemt vērā šos argumentus, tos pārsūdzētā rīkojuma 51. punktā noraidot kā neefektīvus, jo tie attiecoties uz šīs vēstules satura pamatotību.
- 32 Rumānija piebilst, ka šis procedūras pārkāpums ir apdraudējis tās intereses, jo, tā kā nav notikušas uz sacikstes principu balstītas debates, ir pārkāptas tās tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, un Vispārējās tiesas vērtējums esot balstīts uz vairākām kļūdām tiesību piemērošanā, ko varēja novērst, sarīkojot debates par lietas būtību.

- 33 Ar otro pamatu Rumānija būtībā apgalvo, ka pieprasītās summas rakstura un pienākumu, kas ir strīdīgās vēstules priekšmets, analizē ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, jo Vispārējā tiesa ir kļūdaini kvalificējusi šo summu kā “tradicionālus pašu resursus” un ir piemērojusi ar tiem saistīto tiesisko regulējumu un judikatūru. Šis tiesiskais regulējums attiecoties vienīgi uz dalībvalsts muitas iestāžu tiešo finansiālo atbildību. Tas turpretim neattiecoties uz pamatlietā aplūkoto gadījumu, kad, iespējams, finansiāli atbildīga ir cita dalībvalsts, kura nekad nav bijusi atbildīga par attiecīgo muitas nodokļu novērtēšanu un iekasēšanu. Ar minēto vēstuli tādējādi Rumānijai tiek noteikts jauns pienākums, kas neizrietot no Savienības tiesībām. Vispārējā tiesa, atsaucoties vienīgi uz tiesisko regulējumu attiecībā uz tradicionālajiem pašu resursiem un ar tiem saistīto judikatūru, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, esot atstājusi bez ievēribas lietas specifiskos apstākļus un neesot atbildējusi uz argumentiem saistībā ar minētā pienākuma kā jauna pienākuma raksturu.
- 34 Šī kļūda tiesību piemērošanā esot atbalsojusies gan Komisijas kompetences, gan strīdīgās vēstules rakstura analizē, ko Vispārējā tiesa ir veikusi, ņemot vērā tiesisko regulējumu attiecībā uz tradicionālajiem pašu resursiem. Turklāt Vispārējā tiesa neesot ievērojusi pastāvīgo judikatūru prasību atcelt tiesību aktu jomā, jo tā neesot lēmusi par strīdīgās vēstules saturu un izdošanas kontekstu un esot balstījusies vienīgi uz Komisijas kompetences analīzi. Šādi rīkojoties, tā esot pārkāpusi efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu.
- 35 Pakārtoti, pirmkārt, Rumānija atsaucas uz pretrunu pārsūdzētā rīkojuma motīvu daļā, jo Vispārējā tiesa šī rīkojuma 29. punktā esot atzinusi, ka dalībvalstīm ir novērtējuma brīvība noteikt tradicionālo pašu resursu zaudējumu esamību un pienākums veikt šādu resursu samaksu, lai gan it īpaši no minētā rīkojuma 24. un 25. punkta izrietot, ka dalībvalstīm ir pienākums šos resursus noteikt, līdzko ir izpildīti Lēmumā 2007/436 un Regulā Nr. 1150/2000 paredzētie nosacījumi.
- 36 Otrkārt, Rumānija apgalvo, ka nosacītās nodošanas mehānisms šajā lietā nav piemērojams. Tas esot izstrādāts tradicionālo pašu resursu jomā. Katrā ziņā priekšnoteikums tam esot pienākuma esamība, no kura dalībvalsts iestādes var tikt atbrīvotas, un tas attiecas tikai uz situācijām, kad pastāv domstarpības attiecībā uz apgalvotā parāda pamatojumu. Tā šajā kontekstā vērš uzmanību uz risku, ka dalībvalstij nemaksāšanas gadījumā būs jāmaksā nokavējuma procenti, un uzsver risku, ka nosacītais maksājums var kļūt galīgs gadījumā, ja, izskatot prasību atcelt tiesību aktu, netiek lieta netiek izlemta pēc būtības vai ja Komisija neceļ prasību sakarā ar pienākumu neizpildi.
- 37 Komisija apstrīd visu šo argumentu pamatotību.
- 38 Atbildot uz pirmo Rumānijas izvirzīto pamatu, Komisija apgalvo, ka, ņemot vērā strīdīgās vēstules, kurā tika pausts viedoklis, ka Rumānija ir finansiāli atbildīga par tradicionālo pašu resursu zaudējumiem, saturu, Vispārējā tiesa ir pamatoti Komisijas kompetenci pārbaudījusi, ņemot vērā tiesību normas attiecībā uz tradicionālajiem pašu resursiem. Tā šīs vēstules saturu, kā arī šīs jomas tiesiskā regulējuma kontekstu esot pārbaudījusi vienīgi no prasības pieņemamības viedokļa, neizskatot lietu pēc būtības. Tomēr ne minētās vēstules saturs, kurā Komisija ir vienīgi minējusi dažus faktus un izklāstījusi savu viedokli par to sekām pašu resursu jomā, aicinot Rumānijas iestādes nodot noteiktu summu, ne Komisijai piešķirtās pilnvaras neļaujot konstatēt, ka šī pati vēstule radītu saistošas tiesiskas sekas. Visbeidzot, pretēji tam, ko apgalvo Rumānija, Vispārējā tiesa neesot “kvalificējusi ar [strīdīgo] vēstuli Rumānijai noteikto pienākumu raksturu”, jo tā esot skaidri atzinusi, ka vēstule ir vienkāršs šai dalībvalstij adresēts aicinājums un tās mērķis nav bijis radīt tiesiskas sekas.
- 39 Atbildot uz otro pamatu Komisija būtībā vērš uzmanību uz to, ka Vispārējā tiesa, ņemot vērā šīs iestādes kompetences neesamību tradicionālo pašu resursu jomā, pēc tam, kad ir veikusi gan strīdīgās vēstules satura, gan konteksta analīzi, ir pamatoti atzinusi, ka šī vēstule nepieder pie apstrīdamu tiesību aktu kategorijas. Vispārējā tiesa neesot ne kvalificējusi maksājamo summu kā tradicionālos pašu resursus un pienākumus, kas ar strīdīgo vēstuli esot tikuši noteikti Rumānijai, ne arī aplūkojusi jautājumu par to, vai šai dalībvalstij ir pienākums nodot attiecīgo summu, ne arī līdz ar to veikusi lietas izvērtēšanu pēc būtības.

- 40 Kompetences pieņemt saistošus lēmumus pašu resursu jomā neesamība turklāt esot tikusi apstiprināta, kad Padome ir noraidījusi priekšlikumu grozīt Regulas Nr. 1150/2000 17. pantu, ar kuru Komisijai būtu tikušas piešķirtas pilnvaras izskatīt lietu un pieņemt pienācīgi pamatotu lēmumu, ja noteikto nodokļu apmērs būtu lielāks nekā EUR 50 000.
- 41 Turklāt, pat ja tiktu pieņemts, ka strīdīgā vēstule neattiecas uz pašu resursu nodošanu, kas gan tā nav, tā neradītu saistošas tiesiskas sekas, jo neesot attiecīga juridiska pamata.
- 42 Runājot par pārsūdzētā rīkojuma 29. punktu, Komisijas viedoklis ir tāds, ka, ņemot vērā pastāvīgo judikatūru, ko Vispārējā tiesa ir atgādinājusi šī rīkojuma 24.–28. punktā, šī punkta nozīme ir jāsaprot tā, ka atbilstoši Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 2. punktam dalībvalstīm ir tiesības noteiktas prasījumu summas deklarēt par neatgūstamām. Šīs regulas 17. pantā esot paredzēts dalībvalstu un Komisijas informācijas apmaiņas mehānisms gadījumā, ja pašu resursu atgūšana nav iespējama. Lai gan tā var dalībvalstij sniegt piebildes, tai neesot nekādu pilnvaru pieņemt saistošus aktus, nosakot maksājamo pašu resursu apmērus, turklāt, ja tās un dalībvalsts viedokļi atšķiras, jautājums esot jāizlemj Tiesai, izskatot prasību sakarā ar pienākumu neizpildi.
- 43 Runājot par efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, risku, ka attiecīgajai valstij būs jāmaksā nokavējuma procenti, un nosacītu maksājumu, Komisija būtībā uzskata, ka pārsūdzētā rīkojuma 54.–56. punktā kļūda tiesību piemērošanā nav pieļauta. Konkrēti, tā norāda, ka iespēja veikt nosacītu maksājumu ļauj novērst risku, ka dalībvalstij būs jāmaksā nokavējuma procenti, ka dalībvalstīm, ņemot vērā Regulas Nr. 1150/2000 2. panta 4. punktu un 8. pantu, ir iespēja atgūt līdzekļus, kas ir tikuši nodoti kā nosacītais maksājums, un ka nosacītā maksājuma mērķis nav garantēt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Turklāt risks, ka varētu būt jāmaksā nokavējuma procenti, esot saistīts ar pienākuma nodot Komisijas rīcībā pašu resursus neizpildi, nevis ar strīdīgo vēstuli, kurā ir ietverts aicinājums to darīt. Pienākums maksāt nokavējuma procentus izrietot tieši no Regulas Nr. 1150/2000 11. panta.
- 44 Čehijas Republikas, Vācijas Federatīvā Republikas un Slovākijas Republikas viedoklis ir tāds, ka otrais pamats ir jāapmierina. Šīs dalībvalstis nav norādījušas argumentāciju attiecībā uz Rumānijas izvirzīto pirmo pamatu.

Tiesas vērtējums

- 45 Ar abiem pamatiem, kas ir jāaplūko kopā, Rumānija būtībā Vispārējai tiesai pārmet, ka tā strīdīgās vēstules apstrīdamības vērtējumu ir veikusi, ņemot vērā vienīgi Komisijas pilnvaras saskaņā ar Lēmuma 2007/436 un Regulas Nr. 1150/2000 normām, lai gan šis lēmums un šī regula neesot piemērojami, turklāt neizskatīdama Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību, lemjot par lietu pēc būtības.
- 46 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Vispārējās tiesas ziņā ir novērtēt, vai pareiza tiesvedība attaisno vai neattaisno to, ka par iebildi par nepieņemamību tiek lemts nekavējoties vai arī ka tā tiek izskatīta, lemjot par lietu pēc būtības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1991. gada 27. februāris, *Bocos Viciano*/Komisija, C-126/90 P, EU:C:1991:83, 6. punkts). Izskatīšana, lemjot par lietu pēc būtības, nav vajadzīga, ja iebildes izvērtējums nav atkarīgs no prasītāja izvirzīto pamatu, kas attiecas uz lietas būtību, izvērtējuma (spriedums, 2006. gada 12. septembris, *Reynolds Tobacco u.c.*/Komisija, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 95. punkts).
- 47 Otrkārt, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka par “apstrīdamiem tiesību aktiem” LESD 263. panta izpratnē tiek uzskatīti visi tie Savienības iestāžu pieņemtie noteikumi neatkarīgi no to formas, kuru mērķis ir radīt saistošas tiesiskas sekas (spriedums, 2014. gada 13. februāris, Ungārija/Komisija, C-31/13 P, EU:C:2014:70, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 48 Lai noskaidrotu, vai apstrīdēts akts rada šādas sekas, ir jāaplūko tā būtiskais saturs (spriedums, 2000. gada 22. jūnijs, *Nīderlande/Komisija*, C-147/96, EU:C:2000:335, 27. punkts un tajā minētā judikatūra). Šīs tiesiskās sekas ir jāizvērtē atbilstoši objektīviem kritērijiem, tādiem kā šī akta saturs, vajadzības gadījumā ņemot vērā pēdējā minētā pieņemšanas kontekstu, kā arī iestādes, kas ir tā autore, pilnvaras (spriedums, 2014. gada 13. februāris, *Ungārija/Komisija*, C-31/13 P, EU:C:2014:70, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Pārsūdzētajā rīkojumā Vispārējā tiesa par Komisijas iebildi par nepieņemamību lēma, neizskatot lietu pēc būtības. Kā tika izklāstīts šī sprieduma 21. un 22. punktā, noslēdzot pilnvaru sadalījuma starp Komisiju un dalībvalstīm pašu resursu noteikšanas jomā saskaņā ar Lēmuma 2007/436 un Regulas Nr. 1150/2000 normām pārbaudi, Vispārējā tiesa minētā rīkojuma 37. punktā secināja, ka, tā kā nav tiesību normu, ar kurām Komisijai būtu piešķirtas pilnvaras pieņemt tiesību aktu, nosakot pienākumu dalībvalstij nodot pašu resursus, apstrīdētā vēstule ir jāuzskata par tādu, kurai piemīt informatīva vērtība, un par vienkāršu Rumānijai adresētu aicinājumu.
- 50 Šajā ziņā Vispārējā tiesa precizēja, ka tāds Komisijas pausts viedoklis kā tas, kurš ir ietverts šajā vēstulē, nav valsts iestādēm saistošs un ka tas var būt apstrīdams tiesību akts ne lielākā mērā kā argumentēts atzinums, kas ir sniegts procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi pirmstiesas stadijā.
- 51 Vispirms, protams, ir redzams, ka Vispārējā tiesa savu vērtējumu par strīdīgās vēstules apstrīdamību pamatā ir balstījusi uz Komisijas pilnvaru izvērtējumu, pamatojoties uz Lēmuma 2007/436 un Regulas Nr. 1150/2000 normām. Tomēr, šādi rīkojoties, pretēji tam, ko apgalvo Rumānija, tā nevērtēja ne pieprasīto līdzekļu raksturu, ne arī šos līdzekļus kvalificēja kā “pašu resursus”.
- 52 Vispārējā tiesa pārsūdzētajā rīkojumā vienīgi abstrakti izskaidroja attiecīgi dalībvalstu un Komisijas pienākumus un pilnvaras Savienības pašu resursu jomā. Kā izriet no pārsūdzētā rīkojuma 1.–7. punkta, tā kā Komisija strīdīgo vēstuli bija izdevusi šajā jomā, Vispārējā tiesa varēja, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, minētos pienākumus un pilnvaras novērtēt no tiesiskā regulējuma attiecībā uz pašu resursiem viedokļa vienīgi, lai pārbaudītu šīs vēstules apstrīdamību, un neskarot jautājumu pēc būtības par tā piemērojamību lietas apstākļiem un attiecīgās summas kvalifikāciju.
- 53 Turpinājumā ir jāuzskata, ka šajos apstākļos arī ir pamatoti, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 51. punktā kā neefektīvus noraidīja argumentus, ko bija norādījusi Rumānija un kas attiecās uz strīdīgās vēstules satura pamatotību, neizskatīdama Komisijas iebildi par nepieņemamību, lemjot par lietu pēc būtību.
- 54 Ņemot vērā šī sprieduma 59.–66. punktā ietvertos apsvērumus un, konkrēti, kontekstu, kādā strīdīgā vēstule tika izdota, minētie argumenti, ar kuriem Rumānija centās pierādīt, ka ar strīdīgo vēstuli šai dalībvalstij esot ticis noteikts jauns pienākums, kas neesot paredzēts tiesiskajā regulējumā attiecībā uz pašu resursiem, ir jānoraida kā neefektīvi.
- 55 Toties visbeidzot uzmanība ir jāvērs uz to, kā pamatoti apgalvo Rumānija, ka Vispārējā tiesa ir vienīgi pārbaudījusi apstrīdētā akta autora pilnvaras, pat neveicot paša strīdīgās vēstules satura analīzi, kas ir pretrunā šī sprieduma 48. punktā atgādinātās judikatūras prasībām.
- 56 Līdz ar to Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 57 Tomēr ir jāatgādina, ka, ja Vispārējās tiesas nolēmuma motīvu daļā atklājas Savienības tiesību pārkāpums, bet ir redzams, ka tā rezolutīvā daļa citu juridisku apsvērumu dēļ ir pamatota, šāds pārkāpums nevar izraisīt šī nolēmuma atcelšanu un pamatojums ir jāaizstāj (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, *Komisija u.c./Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 150. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Komisija u.c./Versalis u.c.*, C-93/13 P un C-123/13 P, EU:C:2015:150, 102. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 58 Tā tas ir šajā gadījumā.
- 59 Ņemot vērā šī sprieduma 47. un 48. punktā atgādināto judikatūru, no strīdīgās vēstules satura analīzes, ņemot vērā tās izdošanas kontekstu un Komisijas pilnvaras, izriet, ka šī vēstule nevar tikt kvalificēta kā “apstrīdams tiesību akts”.
- 60 Pirmkārt, runājot par minētās vēstules saturu, ir jānorāda, ka direktors, atgādinājis attiecīgos faktus, tajā pauda šīs direkcijas viedokli, saskaņā ar kuru tiek uzskatīts, ka Rumānija ir atbildīga par Vācijā radītajiem pašu resursu zaudējumiem. Viņš pauda uzskatu, ka Rumānijai ir šie zaudējumi jākompensē un ka atteikšanās nodot attiecīgo summu gadījumā šī pēdējā neievērotu lojālas sadarbības principu un apdraudētu pienācīgu pašu resursu sistēmas darbību. Ņemot vērā šos elementus, viņš to aicināja nodot Komisijas rīcībā summu, kas atbilst attiecīgajiem zaudējumiem, un precizēja, ka, ja maksājums netiks veikts šajā pašā vēstulē noteiktajā termiņā, būs jāmaksā nokavējuma procenti atbilstoši Regulas Nr. 1150/2000 11. pantam.
- 61 No šī atgādinājuma izriet, ka strīdīgajā vēstulē Komisija būtībā izklāstīja Slovērijas Republikai savu viedokli attiecībā uz Vācijā radīto pašu resursu zaudējumu tiesiskajām sekām un pienākumiem, kas, pēc tās domām, no tām izriet Rumānijai. Ņemot vērā šo viedokli, tā aicināja šo dalībvalsti nodot attiecīgo summu.
- 62 Tomēr ir jāuzskata, ka ne vienkāršs juridiska viedokļa izklāsts, ne vienkāršs aicinājums nodot attiecīgo summu nevar izraisīt tiesiskas sekas.
- 63 Tas vien, ka strīdīgajā vēstulē ir noteikts termiņš minētās summas nodošanai, vienlaikus norādot, ka kavējuma gadījumā var būt jāmaksā nokavējuma procenti, ņemot vērā šīs vēstules saturu kopumā, neļauj uzskatīt ne to, ka Komisijas nodoms ir bijis nevis paust savu viedokli, bet gan pieņemt aktu, kas rada saistošas tiesiskas sekas, ne arī līdz ar to piešķirt minētajai vēstulei apstrīdama tiesību akta raksturu.
- 64 Otrkārt, runājot par kontekstu, ir jāprecizē, ka Komisija tiesas sēdē vērsa uzmanību uz to, ka tādu vēstuļu kā strīdīgā vēstule nosūtīšana ir šīs iestādes ierasta prakse, kuras mērķis ir uzsākt tādas neformālas diskusijas par Savienības tiesību ievērošanu no dalībvalsts puses, kam varētu sekot procedūra sakarā ar pienākumu neizpildi pirmstiesas stadijā, un ne Rumānija, ne dalībvalstis, kuras ir iestājušās lietās, šajā jautājumā neiebilda. Šis konteksts ir atspoguļots strīdīgajā vēstulē, kurā ir skaidri izklāstīti iemesli, kāpēc Komisija uzskata, ka Rumānija varētu būt pārkāpusi Savienības tiesību normas. Turklāt no pēdējās minētās Vispārējai tiesai iesniegtā prasības pieteikuma nepārprotami izriet, ka dalībvalstij šis konteksts bija zināms un ka Komisijas nodoms uzsākt neformālu saziņu noteikti tika saprasts.
- 65 Tomēr no judikatūras izriet, ka, ņemot vērā Komisijas rīcības brīvību uzsākt procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi, argumentēts atzinums nevar radīt saistošas tiesiskas sekas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1998. gada 29. septembris, Komisija/Vācija, C-191/95, EU:C:1998:441, 46. punkts un tajā minētā judikatūra). Tas vēl jo vairāk attiecas uz vēstulēm, kas, līdzīgi strīdīgajām vēstulēm, var tikt analizētas kā vienkārša neformāla saziņa pirms prasības sakarā ar pienākumu neizpildi pirmstiesas stadijas uzsākšanas.
- 66 Treškārt, runājot par Komisijas pilnvarām, starp lietas dalībniekiem nav domstarpību par to, ka šīs iestādes kompetencē katrā ziņā nebūt nav pieņemt saistošus tiesību aktus, nosakot dalībvalstij pienākumu nodot tādu summu kā to, uz kuru attiecas šī lieta. No vienas puses, pat pieņemot, uz ko vērš uzmanību Rumānija, ka šīs summas nevar tikt kvalificētas kā “pašu resursi”, Komisija Tiesā norādīja, ka nekādu juridisku pamatu saistoša tiesību akta pieņemšanai nav varēts noskaidrot. No otras puses, pieņemot, ka minētā summa ir jākvalificē kā “pašu resursi”, uzmanība ir jāvērs uz to, ka Rumānija nav iebildusi pret Komisijas argumentāciju, saskaņā ar kuru ne ar Lēmumu 2007/436, ne arī ar Regulu Nr. 1150/2000 tai neesot piešķirtas nekādas lēmumu pieņemšanas pilnvaras.

- 67 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāsecina, ka strīdīgās vēstules nav “apstrīdami tiesību akti” LESD 263. panta izpratnē, un izlemt jābūt jautājumu pēc būtības attiecībā uz Lēmuma 2007/436 vai Regulas Nr. 1150/2000 piemērojamību un pieprasītās summas juridisko kvalifikāciju nav vajadzības.
- 68 Šo secinājumu neatspēko argumenti, kurus Rumānija balsta uz tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tiesiskās nenoteiktības situāciju un finansiālo risku, kas gulstas uz šo dalībvalsti. Lai gan nosacījums par saistošām tiesiskām sekām ir jāinterpretē, ņemot vērā tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kā tās ir garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta pirmajā daļā, ir pietiekami atgādināt, ka šo tiesību mērķis nav grozīt Līgumos paredzēto pārbaudes tiesā sistēmu, it īpaši noteikumus par Savienības tiesā celto tiešo prasību pieņemamību, kā tas izriet arī no paskaidrojumiem attiecībā uz šo 47. pantu, kuri saskaņā ar LES 6. panta 1. punkta trešo daļu un Pamattiesību hartas 52. panta 7. punktu ir jāņem vērā tās interpretācijā (spriedums, 2013. gada 3. oktobris, *Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 97. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Līdz ar to jēdziena “apstrīdams tiesību akts” interpretācijā, ņemot vērā minēto 47. pantu, šī nosacījuma neievērošana var tikt pieļauta vienīgi, pārsniedzot kompetences, kas ar Līgumu ir piešķirtas Savienības tiesām, robežas (skat. pēc analogijas spriedumu, 2006. gada 12. septembris, *Reynolds Tobacco* u.c./Komisija, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 81. punkts, kā arī rīkojumu, 2012. gada 14. maijs, *Sepracor Pharmaceuticals (Ireland)*/Komisija, C-477/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:292, 54. punkts).
- 69 Līdz ar to pārsūdzēto rīkojumu rezolutīvā daļa, ciktāl ar to Rumānijas celtā prasība ir noraidīta kā nepieņemama, ir pamatota, un tādējādi pirmais un otrais pamats ir jānoraida, un argumentus attiecībā uz apgalvoto pretrunu starp pārsūdzētā rīkojuma 24. un 25. punktā un 29. punktā ietvertajiem motīviem un nosacītās nodošanas mehānisma piemērojamību izvērtēt nav vajadzības. Tādējādi apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 71 Tā kā Komisija ir prasījusi piespriet Rumānijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā spriedums tai ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež segt savus un atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.
- 72 Reglamenta 140. panta 1. punktā, kas piemērojams arī apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī reglamenta 184. panta 1. punktu, ir noteikts, ka dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.
- 73 Līdz ar to Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika un Slovākijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzību noraidīt;**
- 2) **Rumānija sedz savus un atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus;**
- 3) **Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika un Slovākijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]

